

Hakikatin Peşinde Bilgiyi Sorgulamanın Önemi

– muhammed-ridvan-kaya · 18 Haziran 2025

Günümüzde bilgiye ulaşmak her zamankinden daha kolay ancak doğru bilgiye ulaşmak bir o kadar zor hale gelmiştir. Özellikle sosyal medya ve haber kanalları, bilgi kirliliğinin en yoğun yaşandığı alanlardan biri haline gelmiştir. Görüntüler, açıklamalar ya eksik verilir ya da kasıtlı olarak çarpıtılır. Bir olayın yalnızca bir kısmı gösterilirken, geri kalanı karartılır. Menfaat, ideoloji ya da siyasi tarafgirlik uğruna gerçekler göz ardı edilir. Bu sebeple, insan gördüğü ve duyduğu her şeye hemen itibar etmemeli doğruluğunu araştırmadan karar vermemelidir. Kur'an'da bu hassas konuya doğrudan temas eden şu ayet yer alır: "Ey iman edenler! Eğer bir fasık bir haberle size gelirse onu araştırın. Yoksa cehaletle bir topluluğa kötülük edersiniz sonra yaptığınız üzerine pişman olursunuz."(Hucurat suresi 6. ayet) Bu ayet, sadece bireysel hayatımızda değil toplumsal ilişkilerde de bilgiye karşı duyarlılığın ne denli önemli olduğunu vurgular. Çünkü doğrulanmamış bilgiyle hareket etmek yalnızca muhabata değil topluma da zarar verebilir. Bugün medya organları büyük oranda iki kutba ayrılmıştır: hükümet yanlıları ve muhalifler. Her iki taraf da çoğu zaman işine gelen kısmı aktarır işine gelmeyen gizler. Bu da halkın sağlıklı bilgiye ulaşmasını zorlaştırır. Bu nedenle, bir tarafı dinleyip diğerini peşinen reddetmek büyük bir hatadır. Hakikate ulaşmanın yolu her iki tarafın da dinlenmesi, çelişkilerin ve eksik kalan yönlerin araştırılmasıyla mümkündür. Ancak bu mesele sadece medya ile sınırlı değildir. Günlük hayatta da aynı yaklaşımı benimsemek gerekir. Örneğin bir aile içi tartışmada yalnızca bir tarafın anlatımına itibar etmek diğer tarafı peşinen suçlu ilan etmek anlamına gelebilir. Bu da adaletsizliğe, ilişkilerin zedelenmesine ve hatta geri dönüşü olmayan sonuçlara yol açabilir. Günümüzde sosyal medyada ya da bazı asılsız haberlerde Çinlilerin insan eti yediği gibi akıl dışı iddialara dahi inanılabilmektedir. Bu durum bireyin sorgulama kabiliyetini yitirmesiyle ortaya çıkar. Araştırmayan, sadece duyduğuna inanan insan zamanla her türlü yanlış bilginin savunucusu haline gelir. Dahası kimi zaman bu bilgiler sapkın kişilerin yönlendirmesiyle yayılır. Allah bu konuda da Müslümanları uyarır: "Ey iman edenler! Sapkının adımlarını izlemeyin. Kim sapkının adımlarını izlerse, şüphesiz o, çirkinliği ve kötülüğü emreder. Eğer Allah'ın lütfu ve bağışlaması size olmasaydı, sizden hiçbiriniz asla arınamazdı. Ancak Allah dilediğini arındırır. Ve Allah her şeyi işiten, her şeyi bilendir." (Nur Suresi 21. Ayet) Bu ayetten anlıyoruz ki, araştırmadan, sorgulamadan hareket eden kişi farkında olmadan sapkının izini sürebilir. Bu da hem birey hem toplum için yıkıcı sonuçlar doğurur. Aynı zamanda, hakikati gizleyen ya da çarpıtan sapkınların söylemlerine kanmak, insanı batıla destek verir hale getirir. Öyleyse, bir Müslüman olarak görevimiz duyduğumuz her bilgiyi sorgulamak her haberi araştırmak ve hakikate ulaşma gayretinde olmaktır. Çünkü adaletin ve doğruluğun temeli sağlam bilgiye dayanır. Aksi halde cehaletle yapılan bir hareket pişmanlıkla sonuçlanacak yanlışlara yol açabilir. Görülen ya da duyulan her şeye hemen itibar etmek hem birey hem toplum için tehlikelidir. Mümin duyduğu haberi araştırmadan kabul etmez. Çünkü bilir ki yanlış bir bilginin peşinden gitmek sadece insanı yanıltmaz onu şeytanın adımlarını izlemeye kadar götürür. Kur'an'ın rehberliğinde, aklımızı ve vicdanımızı kullanarak hakikatin izini sürmek hepimizin sorumluluğudur.